

kteřou si poručil Ondřej Zahř, aby nebyla útrata tak veliká. A zatím co usrkoval z malé skleničky, mžoural očima po krásné kožišině, vévodící na věšáku asi čtyřem lacinějším zimníkům. Potom prý velice rychle vyrovnal účet se sklepníkem a vyběhl z vinárny, jako by pospíchal k nádraží.

Pan Sumač dopil osmou, zacínkal, zaplatil a pohledem jako by dal pokyn sklepníkovi, aby mu šel pomoci do kožišku. Sklepník porozuměl, a znaje Sumačův městský kožíh, rozhlížel se pátravě po všech věšácích. A záporně zavrtěl hlavou. Však uhlíř hledal s ním a s týmž výsledkem. Nemusil jít sice do té únorové zimy jen ve spodním kabátě, poněvadž jeden převlečník na věšáku byl přespočetný, ale pan Sumač si do tohoto kabátu jaksi netroufal, tak jako vůbec cizí věci nerad oblékal. Vyhrnul tedy límec spodního kabátu a spěchal k domovu, aby v té zimě neulovil nějakou zákeřnou chřipku.

Dobrá nálada ovšem zmizela. A třebaže z domu ve všedním kabátě běžel hned na policii, nevěřil v úspěch tohoto kroku a v duchu se loučil s kožíškem navždy. Tři tisíce osm set korun! Co to mohlo být vínečka! A že právě jeho kabát si ten zloděj vyhlédl. Nu ovšem, když byl tak lákavě pověšen.

Policie vyhověla přání nešťastného uhlíře a pustila se do pátrání po pachateli. Nešlo to ovšem tak snadno, poněvadž zloděj v kožíšku po městě nechodil.

Dne 10. května potuloval se kolem nádraží muž, jenž se stal strážníkovi jaksi podezřelým. A protože na policii už onoho muže znali, podívali se také do jeho kapes a kromě nějakých bezcenných věcí našli i zástavní lístek na kožíšek. Pan Sumač, vlastně jeho drahoceňný kabát, byl zachráněn. A onoho muže — byl to 32letý Ondřej Zahř — posadili na soudní lavici. Ani byste neřekli, že se necítil vůbec vinným. Pravda, ve vinárně 21. února byl, ale pil více, než mu pan státní zástupce v žalobě přikládá.

„Kolik jste tedy pil?“

„Prosím, tři štvrtky a štamprlu koňaku.“

„A kdybyste i tolik vypil, neopravňuje vás to ke krádeži kožíchu.“

„Šak sem ho taky neukradl. To bylo tak. Vypil jsem svý, zaplatím a du se voblíct. Můj kabát musel být zrovna vedle toho kožuchu a mně se po té štamprli tak jaksi zamotala hlava, že sem ani neviděl, co voblíkám.“

„Vy jste se tedy zmýlil?“

„Jo. A myslím, že změlená neplatí.“

„A to jste asi potom šel kožíšek vracet a místo do vinárny jste zašel do zastavárny. To byla také zmýlená?“

„Prosím, to sem právě potřeboval peníze, tak sem ten kožuch zastavil. Ale myslel sem si, jak to vyplatím, hned to přinesu temu istýmu.“

Ondřej Zahř mluvil tak přesvědčivě, že i sám Sumač mu začal věřit. Ale soud neuvěřil. Třináct měsíců dostal Zahř za tu zmýlenou a uhlíř se po vynesení rozsudku postavil na podpatky. Přece jenom má ten jeho kožíšek velikou cenu!

S. S.

Žebrák v automobilu.

(Zemský trestní soud v Praze.)

Samuel Kohn z Bratislavy přijel do Prahy za kšefty. Bez kufrů, bez vzorníků, bez ceníků. Ani pořádného obleku neměl, ale v kapse ošuntělého kabátu měl zato papírový dokument, jemuž přikládal velikou cenu. A ihned jal se svůj papír uplatňovat.

Zastavil se na Václavském náměstí u nájemního automobilu, jehož majitelem i šoférem je Karel Fišer, a vyjednal s ním cestu po Praze, při čemž se hned ze začátku rozčiloval, že taxametr ukazuje už před cestou základní taxu 10 Kč. Pak se uvelebil do auta, roztáhl se do větší šíře, než kterou mohl zaujmout, a nařídil: „Do Länderbanky!“

Auto se rozejelo. Zastavilo na určeném místě, pasažér důstojně vystoupil a zmizel v útrokách banky. Tak se to opakovalo ještě několikrát. Kohn jmenoval jiné podobné ústavy a vždy auto všude čekalo čtvrt hodiny i déle. Na jednom místě čekal Fišer už tři čtvrti hodiny. Tu se dopálil a spěchal do banky za pasažérem.

Kohn seděl v čekárně. Byl ohlášen u ředitele. Když spatřil šoféra, zanechal čekání a prohlásil: „Mám tady dostat peníze, mnoho peněz. Ale ředitel tu není, tak pojedeme dál.“

„Pane, nejedu už nikam, zaplaťte!“ žádal Fišer.

„Jak to? Pane, teď pojedeme na poštu, tam jsou pro mne peníze, hromada peněz, pak vám královsky zaplatím.“

„Nejedu. Zaplaťte. Mám toho dost.“

„Pane, já jsem džentlmen, já se vám divím, že to na mne nevidíte, a co si to vůbec dovolujete? Jedem!“

„Ne, nejedu. Zaplaťte!“

„Pane, já vám tady přísahám při své matce, že vám všechno královsky zaplatím. Jen co teď inkasuji peníze v Komerční bance. Víte, kde ta banka je? Alou tam, bassama!“

Fišer jel. Kohn zdržel se v bance opět delší dobu. Když vyšel, usmíval se vítězně. Šel pěšky do trafiky, která byla vedle a — sledován ostrážními zraky šoféra — koupil cigarety. A klidně opět vsedl do auta, nabídl jednu cigaretu velkomyslně také šoférovi a poručil:

„Ještě „Böhmische Bank“, jedte!“

Šofér, dojat tím, že dostal od velkomožného pána cigaretu a také tím, že Kohn mluvil česky, slovensky, německy i maďarsky — jel.

U Böhmische banky čekal zase velmi dlouho. A teď už toho měl opravdu dost. Šel za svým pasažérem do banky a tam od úředníků zjistil, že pán, jehož vozí po Praze už půl dne autem — žebrák.

„Přišel žebrat o podporu,“ řekli úředníci Fišerovi, a jeden vysvětloval: „Nesl jsem řediteli jeho doporučení. Je to listina židovského podpůrného spolku v Bratislavě, ve které se její majitel doporučuje souvěrcům, aby ho podpořili.“

Teď věděl šofér dosti. Když se Kohn opět objevil, spustil na něho: „Peníze! Zaplatit!“

„Človče, já jsem džentlmen. Když mne nebudete vozit vy, tak jen kejvnu a bude mne vozit deset jinejch.“

„Tak dobrá, uvidíme!“ skončil šofér a jel.

„Co jste potom učinil?“ ptal se u okresního soudu pro přestupky vrchní rada dr. Žížek.

„Vezl jsem ho.“

„Kam?“

„Rovnou do basy!“

„To všechno je jináč.“ začíná drmolit Kohn česky, slovensky a německy. „Kdyby tu byla thora, tak bych přísahal při památce své matky, že jsem chtěl za jízdu správně zaplatit. Ale jsou tu jen svíčky.“

Náhle objevuje thoru, ležící opodál na stole. Klade hned prsty na knihu a volá:

„Přisahám, že jsem chtěl...“

Ale v. r. Žížek ho přerušuje: „Dobrá, dobrá, spáchal jste podvod. Máte 10 dní tuhého vězení se dvěma posty. Byl jste už pro podobný delikt trestán, proto je rozsudek nepodmínečný. Přijímáte?“

„Ani hodinu! Chtěl jsem to... přísahám!“

„Dobře, odvoláváte se.“

A v minulých dnech zasedl žebrák v automobilu před odvolací senát vrch. rady Šturmy, před nímž Kohn opakoval svoje ujištění, že měl nejlepší vůli šoferovi, jenž za všechny cesty účtoval si 150 Kč, zaplatit, jakmile by si byl příslušný obnos vyžebal, ale jeho výmluvnost nebyla mu nic platnou. Rozsudek prvního soudce byl potvrzen v plném znění.

Spor o dítě.

(Zemský civilní soud v Praze.)

Usnesení okresního soudu v Jílovém znělo velmi neobvykle a krátce: „Dosavadní poručník a pěstoun nezletilce jest povinen tohoto nezletilce babičce jeho vydati, tato dítě u poručníka odeběře a to pod exekucí.“

Věc byla tato: Nezletilý Miroslav Šanda jest nemanželským dítětem Boženy Šandové, která, podle pozůstalostních spisů, ve všeobecné nemocnici zemřela. Na základě výpovědi svědků a na podkladě spisů pozůstalostních vzal soud za prokázáno, že Božena Šandová nezletilého Miroslava až do doby, kdy do všeobecné nemocnice byla převezena, měla u sebe, že bydlela s ním ve Psárech a že po převezení Boženy Šandové do nemocnice Josef Švec sám o sobě bez jakéhokoliv jiného pokazu anebo návodu nezletilého Miroslava vzal k sobě do své výchovy a výživy a že ho má posud u sebe. Podle obsahu poručenských spisů při svém výslechu u soudu udala Božena Šandová za nemanželského otce Františka Pokorného, který měl padnout ve válce, a za poručníka navrhla svého nevlastního bratra, Josefa Švece, který také soudem za poručníka řádně zřízen byl. Soud má dále za prokázáno, že Božena Šandová s nezletilým Miroslavem do druhé polovice r. 1924 bydlela u matky své Zdeňky Šandové, a že teprve po žních r. 1924 odstěhovala se s dítětem do Psár. Svědkové v této příčině slyšení potvrdili pak, že po celou dobu, co se Božena Šandová zdržovala v Psárech, téměř každý týden babička nezletilému Miroslavu posílala různé věci, na příklad šatstvo, jablka, housky, bačkory, rukavice, knihy do školy a pod.

Z toho jest po názoru soudu vidno, že Zdeňka Šandová nezletilého Miroslava má sku-

tečně ráda, že dítě s matkou svou u této bylo od narození až do druhé polovice r. 1924, že Zdeňka Šandová jest po smrti matky i nemanželského otce dítěta nejbližší příbuznou jeho a ve smyslu § 143 obč. z., kdyby dítě jinak opatřeno nebylo, spadala by na tuto povinnost dítěta se ujati, jej vychovati a živiti. Že by snad u Zdeňky Šandové dítěti hrozila tělesná nebo duševní újma, soudu prokázáno nebylo. Josef Švec, který má dítěto u sebe, jest jeho poručníkem a nevlastním bratrem zemřelé matky dítěta Boženy Šandové a jest proti dítěku osobou cizí; tvrzení jeho, že matka dítěta při smrti své ho prosila, aby dítě vzal k sobě, o ně se staral a Zdeňce Šandové je nevydával, což jinak soudu prokázáno není, nemůže v případě tomto padati na váhu.

Z těchto důvodů vyhověl soud žádosti, aby nezletilý Miroslav byl dán do výchovy a výživy babičce, což považuje za prospěšné pro dítě.

Proti tomuto usnesení podal poručník děcka prostřednictvím svého advokáta dra Jaroslava Mellana stížnost, v níž dovozoval, že rozhodnutí jest vadné. Podle přiloženého dopisu prosila babička snoubenku poručníkovu, aby se Miroslava ujala. Babička jest stále těžce nemocna a nemůže v tomto stavu a při svém vysokém věku věnovati děcku tu péči a ošetření, jaké mu může věnovati poručník.

Usnesením citované ustanovení zákonné (§ 143 obč. z.) není citováno přesně. Babička měla by povinnost dítě se ujati, je vychovati a živiti, kdyby dítě jinak opatřeno nebylo. Taktéž nestačí soudní zjištění, že „není prokázáno, že by dítěti u babičky hrozila tělesná nebo duševní škoda“. Zákon žádá daleko více, a to pozitivně, nikoliv negativně. Zákon chce, aby o tělesnou i duševní výchovu děcka bylo pokud možno nejlépe postaráno, a tomu ovšem nelze učiniti zadost, dá-li se děcko těžce churavě starati, nemohoucí pro chorobu a pokročilost věku obstarávati ani své vlastní záležitosti.

Zemský civilní co rekursní soud této stížnosti vyhověl, napadené usnesení zrušil a nařídil soudu I. instance, aby ve věci dále jednal a nové rozhodnutí učinil. Výrok svůj pak motivoval rekursní soud takto: Řízení před prvou instancí soudní jest vskutku — jak stěžovatel správně tvrdí — kusé a neúplné. Podle § 2 č. 5. nesp. p. jest povinností soudce nesporného, by všechny okolnosti a poměry, které mají vliv na soudní rozhodnutí, z úřední moci vyšetřil a vyslechl v důležitých a pochybných případech všechny osoby v úvahu přicházející, zvláště nejbližší příbuzné, případně i chráněnce samotného.

V tomto případě soud I. stolice Zdeňku Šandovou ani zevrubně nevyslechl o tom, domáhá-li se návrhem svým toho, aby dosavadnímu poručníku poručenství bylo odňato a aby snad na místě jeho byla poručnicí ustanovena ona.

Soud I. stolice v napadaném usnesení vůbec se nezabýval blíže důvody, babičkou dítěte uvedenými, jež by případně propuštění dosavadního poručníka z jeho úřadu odůvodňovaly (§ 254 obč. z.) a žádných okolností pro takovéto opatření vůbec nezjistil.